

Datum
2023-10-10
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
HVO-2023-2305

Förslag till yttrande

Till
Kommunfullmäktige

Motion av Emma-Lina Johansson (V) om att införa en strategisk kompetensförsörjningsplan STK-2023-565

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden kan konstatera att kompetensförsörjning är ett prioriterat område. Flertalet insatser görs för att säkra att rätt kompetens finns på plats för att utföra det kommunala uppdraget. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har omfattande samarbete med framför allt gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, samt med arbetsmarknads- och socialförvaltningen för att säkra kompetensförsörjning och en hållbar tillväxt. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden kan samtidigt se att kompetensförsörjning är en central fråga och att utmaningar inom området finns.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden kan konstatera att kompetensförsörjning är ett prioriterat område. Flertalet insatser görs för att säkra att rätt kompetens finns på plats för att utföra det kommunala uppdraget. I enlighet med motionens natur kommer detta yttrande att fokusera på de insatser som görs i samverkan med andra förvaltningar, där vinsten blir tudelad eftersom man inom staden utbildar personer som ännu inte finns på arbetsmarknaden samtidigt som förvaltningarna säkrar sin kompetensförsörjning.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Processer i samverkan med andra förvaltningar inom Malmö stad

Motionären skriver ”[d]et är avgörande att Malmö stads utbildningar har en nära koppling till arbetsmarknaden, att vägen till en tjänst inom kommunen ska vara enkel i våra bostadsområden och att staden tar ansvar för att utbilda den personal som staden vill ha och behöver.”

Verksamheterna inom hälsa-, vård- och omsorgsnämnden kräver stora grupper

omsorgspersonal, i synnerhet undersköterskor, sjuksköterskor samt arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har reguljära utbildningsprogram för att bli undersköterska, där många som genomgått dem sedan arbetar inom hälsa-, vård- och omsorgsnämndens verksamheter.

Från och med oktober 2023 ska ett antal anställda inom hälsa-, vård- och omsorgsnämndens verksamheter läsa yrkessvenska på arbetstid. Vinsterna med insatsen är flerdelade. De som inte har en examen som undersköterska kan genom insatsen förbereda sig för att utbilda sig, kvaliteten för brukaren förväntas påverkas positivt och den enskildas möjligheter på arbetsmarknaden blir fler. Utbildningssatsningen som kallas Äldreomsorgslyftet är ett samarbete med Komvux Malmö vård och omsorg. Äldreomsorgslyftet har gett medarbetare, i synnerhet vårdbiträden, i förvaltningen möjlighet att validera sina kunskaper och studera till undersköterska på betald arbetstid. Insatsen genomförs med stöd av ett tillfälligt statsbidrag, vilket ger ersättning för den lönekostnad en person har i samband med att hen är i väg på utbildning. Övriga utgifter i samband med utbildning bekostas av förvaltningen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen samverkar kontinuerligt i programråd och vård- och omsorgscollege. Inom programrådet är den kommunala gymnasie- och vuxenutbildningen och privata gymnasieskolor med vård och omsorgsinriktning representerade. Rådet syftar bland annat till dialog om vilka kunskaper arbetslivet efterfrågar och när det passar att förlägga arbetsplatsförlagt lärande (APL). Inom vård- och omsorgscollege, både lokalt och regionalt, arbetar förvaltningarna gemensamt med strategiskt utvecklingsarbete för professionerna, främst vårdbiträden och undersköterskor.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens verksamheter tar emot cirka 300 arbetsmarknadsanställningar via arbetsmarknads- och socialförvaltningen varje år. Dessa personer får arbetslivserfarenhet och stöttar ordinarie personal inom verksamheterna. Arbetsmarknadsanställningarna följs upp och utvärderas av arbetsmarknads- och socialförvaltningen och resultaten visar att runt 23 procent går vidare till studier eller arbete. Således finns även upparbetat samarbete med andra berörda förvaltningar där nämnder gemensamt tar ett helhetsansvar för staden och den hållbara tillväxten.

Facklig samverkan

Samverkan med fackliga organisationer är en väsentlig del i arbetet med kompetensförsörjning. Gap- och riskanalyser samt kompetensförsörjningsplaner samverkas med fackliga per förvaltning, och sedan när sammanställningen färdigställs tas denna upp i den kommuncentrala samverkansgruppen. Under 2024 kommer förvaltningsgemensamma insatser planeras och dessa kommer också att hanteras i den kommuncentrala samverkan.

Utmaningar

Nämnden delar motionärens bild av problematiken kring kompetensförsörjning. Nämnden vill därför ta möjligheten i akt att lyfta fram sina största utmaningar på området med syfte att påbörja ett resonemang kring möjliga insatser, förvaltningsspecifika som

kommungemensamma. I ärendet ”Kompetensförsörjningsplan 2024” kommer en förvaltningsspecifik plan för kommande två år att presenteras.

En betydande andel av förvaltningens anställda har titeln vårdbiträde, och således ingen formell undersköterskeutbildning. Differentiering av arbetsuppgifter är något som diskuteras - att omfördela kvalificerade uppgifter i större utsträckning till undersköterskor, så att tid frigörs för andra uppgifter för vårdbiträdena. Att ställa om innebär en förändringsprocess, vilket ofta tar tid att genomföra.

En prognos som publicerats av Region Skånes utvecklingscentrum förutspår att Skånes kommunala primärvårdsverksamheter kommer att sakna 8 000 undersköterskor år 2035. Denna siffra är betydande, och det krävs insatser redan nu för att undvika ett sådant scenario. Detta kan delvis förklaras med att man generellt lever längre, att regionens befolkningsandel över 65 blir större och större och att vårdbehovet väntas öka. Genom effektiva samarbeten och beprövad erfarenhet är nämndens ambition att förebygga ett kompetensunderskott även långsiktigt.

För att genomföra de satsningar på såväl utbildning som fortbildning som skulle gynna såväl brukare som arbetstagare behöver ytterligare medel till just kompetensutveckling tillföras. För målgruppen anställda vårdbiträden och undersköterskor hänvisas man idag till vuxenutbildningarnas reguljära program, dvs. medarbetare ansöker i konkurrens med övriga sökande. Alternativet är uppdragsutbildning vilken ger en köp- och säljsituation mellan förvaltningarna. Att säkerställa utbildningsplatser för formell utbildning till medarbetare varje termin skulle underlätta den långsiktiga planeringen av kompetensutveckling för hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen och troligtvis även för gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Antal platser och vilka utbildningsinsatser bör ske i dialog mellan förvaltningarna.

Ordförande

.....
Anders Rubin
.....

Förvaltningschef

.....
Sergio Garay
.....